

PHÒNG, CHỐNG SUY THOÁI VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG, “TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HÓA” Ở TỈNH BÀ RỊA - VŨNG TÀU - NHÌN TỪ TRÁCH NHIỆM NÊU GUƠNG CỦA CÁN BỘ LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ^(*)

ThS. NGUYỄN THỊ THẢO^(**)

Tóm tắt: Cán bộ lãnh đạo, quản lý có vị trí, vai trò rất quan trọng đối với sự phát triển của địa phương trên tất cả lĩnh vực: kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng - an ninh, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Mỗi hoạt động của cán bộ lãnh đạo, quản lý có tác động mạnh mẽ đến từng tổ chức và cá nhân trong đơn vị. Bài viết làm rõ thực trạng nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý và đề xuất một số giải pháp chủ yếu nâng cao trách nhiệm nêu gương nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

Từ khóa: cán bộ lãnh đạo, quản lý; tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu; trách nhiệm nêu gương

1. Trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

Tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống là yếu tố quan trọng tạo nên nhân cách của con người, là nền tảng và động lực tinh thần để phát triển xã hội. Ngay từ khi mới ra đời, Đảng ta

đã nhận thức sâu sắc về vai trò đặc biệt quan trọng của tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của đảng viên, cũng như của toàn xã hội đối với sự phát triển của cách mạng Việt Nam. Vì vậy, Đảng luôn quan tâm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; đồng thời, coi đây là một nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, phải thực hiện thường xuyên, kiên trì với quyết tâm cao. Đó là trách nhiệm của Đảng, các cấp ủy, tổ chức đảng, hệ thống chính trị, cán bộ, đảng viên và nhân dân trong việc đề ra các biện pháp ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái trong mỗi cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. Một trong những yếu tố có tác động rất lớn đến công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý.

^(*) Bài viết trong khuôn khổ Đề tài khoa học cấp bộ năm 2020 - 2021: “Nâng cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp huyện nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, tự diễn biến, tự chuyển hóa ở các tỉnh/thành Đông Nam Bộ hiện nay” do TS. Phạm Thị Pha Lê làm chủ nhiệm

^(**) Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là nghĩa vụ, bổn phận, nhiệm vụ mà mỗi cán bộ lãnh đạo, quản lý phải thực hiện trong phạm vi, thẩm quyền trên tất cả các mặt hoạt động. Bên cạnh đó, cán bộ lãnh đạo, quản lý phải chịu trách nhiệm khi vi phạm hoặc để xảy ra vi phạm với ý thức, tự giác cao nhất, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

Nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý và phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Là những người giữ trọng trách, nhiệm vụ quan trọng, cán bộ lãnh đạo, quản lý phải thực hiện tốt thẩm quyền, trách nhiệm của mình, trong đó phải thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương. Thông qua việc thực hiện trách nhiệm nêu gương, hiệu quả hoạt động của các tổ chức, uy tín của cán bộ lãnh đạo, quản lý ngày càng được nâng cao, có tác động tích cực đến các tập thể và cá nhân trong đơn vị, trở thành tấm gương sáng để người khác noi theo. Chính vì vậy, thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương sẽ góp phần quan trọng trong công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và bản thân. Ngược lại, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có hiệu quả cũng chính là thể hiện kết quả thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên nói chung, cán bộ lãnh đạo, quản lý nói riêng.

Cán bộ lãnh đạo, quản lý hoạt động với tư cách là một thành viên của một tập thể lãnh đạo, quản lý, đồng thời với tư cách cá nhân cán bộ, đảng viên trong một tổ chức. Do đó, nội dung trách nhiệm nêu gương nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của cán bộ lãnh đạo, quản lý vừa gắn với hoạt động của tổ chức, vừa gắn với hoạt động của bản thân cán bộ.

Với tư cách là thành viên trong tập thể lãnh đạo, quản lý, người cán bộ có trách nhiệm xây dựng tập thể đơn vị trong sạch, vững mạnh, trong đó trách nhiệm nêu gương thể hiện ở các nội dung sau: (1) Nêu gương trong quán triệt, triển khai thực hiện các quy chế, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; (2) Lãnh đạo, chỉ đạo các tổ chức, cá nhân trong phạm vi quản lý thực hiện các quy chế, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; (3) Kiểm tra, giám sát các tổ chức và cá nhân trong phạm vi quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Với tư cách cá nhân, là người đứng đầu, cấp phó của người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý có trách nhiệm nêu gương nhằm tự phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Nội dung trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý được quy định trong Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư về *trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ chủ chốt các cấp* và Quy định số 08-QĐi/TW ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về *trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương*. Theo đó, nội dung trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý được thể hiện trên tất cả các mặt hoạt động và trong đời sống hằng ngày, về tư tưởng chính trị, về đạo đức, lối sống, về ý thức tổ chức kỷ luật; về trách nhiệm trong công tác; về mối quan hệ với nhân dân và về giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng.

Những hoạt động nêu gương trên các mặt công tác của cán bộ lãnh đạo, quản lý vừa góp phần nâng cao hiệu quả lãnh đạo, quản lý của tập thể, vừa giữ vững phẩm chất, tư cách của

người cách mạng, nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và giáo dục, lan tỏa tấm gương người tốt, việc tốt để cấp dưới và nhân dân noi theo.

2. Thực trạng nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thuộc vùng Đông Nam Bộ, nơi có nhiều lợi thế trong phát triển kinh tế - xã hội. Để phát huy lợi thế của địa phương đối với vùng và cả nước, đòi hỏi cán bộ lãnh đạo, quản lý nơi đây phải dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm về hoạt động của mình, trong đó có công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Trong những năm qua, các cấp ủy đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội và mỗi cán bộ lãnh đạo, quản lý ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã nghiêm túc quán triệt và triển khai thực hiện các quy định của Đảng về xây dựng Đảng, trong đó quan tâm và có nhiều biện pháp phù hợp, hiệu quả trong công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Qua 05 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ lãnh đạo, quản lý ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã phát huy vai trò, trách nhiệm trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trong đó, việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý đạt được **một số kết quả** sau:

Một là, cán bộ lãnh đạo, quản lý cùng với tập thể cấp ủy, tổ chức đảng từ tỉnh đến cơ sở đã thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Kế hoạch số 58-KH/TU ngày 20/12/2016 về việc tổ chức học tập, quán triệt

và triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII. Các lớp phổ biến, quán triệt Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII được tổ chức rộng khắp. Trong đó, có 02 lớp dành cho cán bộ chủ chốt, lãnh đạo các sở ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh, với 380 người tham gia; 45 lớp dành cho cán bộ chủ chốt cấp huyện, lãnh đạo các ban, ngành; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp huyện, thị, thành ủy và đảng bộ trực thuộc Tỉnh ủy, với 10.532 người tham gia và 268 lớp cấp cơ sở dành cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên và hội viên, với 25.964 người tham gia⁽¹⁾. Việc phổ biến, quán triệt kịp thời Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII trong toàn Đảng bộ tỉnh đã góp phần nâng cao nhận thức, ý thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên nói chung, cán bộ lãnh đạo, quản lý nói riêng trong công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Ban Thường vụ Tỉnh ủy cũng ban hành Kế hoạch số 69-KH/TU ngày 02/3/2017 về việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, trong đó xác định đúng, trúng các nhiệm vụ của các tổ chức và cá nhân trong việc tổ chức thực hiện và kiểm tra, giám sát việc thực hiện. Trên cơ sở kế hoạch của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc ban hành nhiều chương trình hành động, nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch hướng dẫn thực hiện.

Hai là, cán bộ lãnh đạo, quản lý cùng tập thể cấp ủy, tổ chức đảng đã nêu gương trong thực hiện tốt các biện pháp nhận diện những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên. Từ 27 biểu hiện được xác định trong Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã cụ thể hóa thành 82 biểu hiện, là cơ sở để cán bộ, đảng viên liên hệ với bản thân, tự soi, tự sửa, đồng thời nhận diện biểu hiện suy thoái ở đồng chí thông qua thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình và công tác giám sát. Các tổ công tác cấp tỉnh, cấp huyện được thành lập để giám sát, theo

đôi nắm bắt tình hình tư tưởng và hoạt động của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy và đề xuất các phương án giải quyết. Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã thành lập 05 đoàn giám sát đề nắm bắt tình hình triển khai, lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII gắn với Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 16/5/2016 của Bộ Chính trị về *đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh* và quy định nêu gương đối với các tổ chức đảng và đảng viên trong toàn Đảng bộ tỉnh. Các đoàn giám sát đã giám sát đối với tổ chức đảng trực thuộc và người đứng đầu cấp ủy, như Ban Thường vụ Thành ủy Bà Rịa, Ban Thường vụ Huyện ủy Châu Đức, Ban Thường vụ Huyện ủy Đất Đỏ, Ban Thường vụ Đảng ủy khối Doanh nghiệp tỉnh, ..., Bí thư Huyện ủy Châu Đức, Bí thư Đảng ủy Công an tỉnh, Bí thư Thị ủy Phú Mỹ, ... Qua công tác giám sát, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã phát hiện được các cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” (54 trường hợp có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị; 148 trường hợp có biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống và 01 trường hợp có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”⁽²⁾). Kết quả giám sát đã góp phần nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu trong tự soi, tự sửa, khắc phục những hạn chế, yếu kém trong công tác lãnh đạo, quản lý, đồng thời thực hiện nghiêm tự phê bình và phê bình, phòng, chống những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

Ba là, cán bộ lãnh đạo, quản lý cùng tập thể cấp ủy, tổ chức đảng đã thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong kiểm tra và đánh giá kết quả thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, Chỉ thị số 05-CT/TW và quy định nêu gương ở địa phương, đơn vị. Công tác kiểm tra của cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp được thực hiện chặt chẽ, nghiêm túc, đúng quy trình, có trọng tâm, trọng điểm. Đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý, các cấp ủy, tổ chức đảng có thẩm quyền chú trọng kiểm tra kết quả thực hiện

quy chế làm việc, thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao. Việc đánh giá kết quả thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII được tiến hành thông qua kiểm tra và kiểm điểm, tự phê bình và phê bình của các tập thể và cá nhân trên tinh thần nghiêm túc, thẳng thắn, khắc phục tình trạng chạy theo thành tích, không phản ánh đúng kết quả, giúp cho cán bộ lãnh đạo, quản lý nghiêm túc soi rọi bản thân và có các biện pháp sửa chữa, khắc phục kịp thời. Từ năm 2016 đến năm 2020, các cấp ủy, tổ chức đảng có thẩm quyền đã phát hiện được nhiều cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương đối với chức trách, nhiệm vụ được giao, đối với công tác phòng chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Chính vì vậy, kết quả đánh giá đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp trên địa bàn Tỉnh ngày càng đi vào thực chất. Nếu như năm 2016, cán bộ lãnh đạo, quản lý hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chiếm tỷ lệ cao nhất với 83,2% thì qua mỗi năm, tỷ lệ này giảm đáng kể với tỷ lệ tương ứng: năm 2017 là 72,9%, năm 2018 là 20,71%, năm 2019 là 17,56% và năm 2020 là 19%⁽³⁾.

Bốn là, cán bộ lãnh đạo, quản lý đã thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong tự phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Tất cả cán bộ lãnh đạo, quản lý ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã nêu gương về xây dựng kế hoạch, chương trình hành động và bản cam kết trong thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, Chỉ thị số 05-CT/TW và các quy định nêu gương. Đề xác định rõ thẩm quyền, trách nhiệm của cán bộ lãnh đạo, quản lý, các cấp ủy đảng đã xây dựng và ban hành quy chế làm việc, khắc phục tình trạng bao biện, làm thay, buông lỏng sự lãnh đạo hoặc đùn đẩy, né tránh trách nhiệm giữa các tổ chức, cá nhân có liên quan. Cùng với tập thể, cán bộ lãnh đạo, quản lý ở địa phương đã tổ chức 355 lớp phổ biến quán triệt quy định nêu gương cho 43.881 cán bộ, đảng viên⁽⁴⁾. Tất cả người đứng đầu, cấp phó của người đứng đầu thuộc diện Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý đều cam kết

thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao, thực hiện trách nhiệm nêu gương, thực hiện quy chế tiếp dân, giải quyết những bức xúc trong nhân dân. Những bản cam kết thể hiện rõ ý thức tu dưỡng, trách nhiệm rèn luyện và quyết tâm chính trị của cán bộ lãnh đạo, quản lý trong thực hiện nêu gương và chịu trách nhiệm trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, là căn cứ để cấp ủy, tổ chức đảng có thẩm quyền và nhân dân kiểm tra, giám sát và đánh giá kết quả thực hiện.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả nổi bật, việc thực hiện trách nhiệm nêu gương nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của cán bộ lãnh đạo, quản lý ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu còn **một số hạn chế**:

Thứ nhất, một số cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong chủ động xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện các quy định của Đảng về nêu gương, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Kế hoạch thực hiện của một số đơn vị còn chung chung, chưa cụ thể, thiếu sự sáng tạo, chưa gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và thẩm quyền, trách nhiệm của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Việc chỉ đạo tổ chức thực hiện phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của một số cán bộ lãnh đạo, quản lý còn chậm, chưa sâu sát, chưa đúng chức năng, nhiệm vụ, thậm chí còn có tình trạng bao biện làm thay, hoặc buông lỏng lãnh đạo, quản lý trên một số lĩnh vực cụ thể.

Thứ hai, một số cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong hoạt động lãnh đạo, quản lý, chưa kịp thời phát hiện và đấu tranh ngăn chặn những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Qua giám sát và kiểm tra của cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý trong thực hiện Nghị quyết Trung

ương 4 khóa XII, đã phát hiện nhiều trường hợp chưa gương mẫu, thậm chí vi phạm các nhóm suy thoái, trong đó có 19 trường hợp vi phạm nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng, 14 trường hợp thiếu trách nhiệm đối với nhiệm vụ được giao để xảy ra sai phạm về quản lý đất đai; 23 trường hợp thiếu trách nhiệm trong công tác lãnh đạo, quản lý; 01 trường hợp lợi dụng chức vụ thu lợi bất chính, làm trái pháp luật...⁽⁵⁾. Việc nhận diện và nắm bắt tình hình tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa kịp thời, nhất là biểu hiện cơ hội chính trị của một số cán bộ, đảng viên. Công tác giải quyết những bức xúc trong nhân dân và xử lý kỷ luật đối với những trường hợp có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” còn chậm.

Thứ ba, một số cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương trong giáo dục đảng viên, đề xuất hiện tình trạng một số cán bộ, đảng viên trong đơn vị giảm sút ý chí chiến đấu, thiếu tiên phong, gương mẫu, thiếu tu dưỡng, rèn luyện đạo đức dẫn đến vi phạm kỷ luật. Thời gian qua, trong Đảng bộ tỉnh có hàng trăm đảng viên tình không đủ tư cách đảng viên, bị đưa ra khỏi Đảng (tự xin ra khỏi Đảng và xóa tên), trong đó có 30 đảng viên vi phạm kỷ luật đảng, 03 đảng viên vi phạm pháp luật của Nhà nước và 06 đảng viên thiếu gương mẫu, uy tín trong nhân dân⁽⁶⁾.

Hạn chế trên do nhiều nguyên nhân, trong đó nguyên nhân chủ yếu là do nhận thức của một số cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu về thực hiện quy định nêu gương, Chỉ thị số 05-CT/TW, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII chưa đầy đủ. Một số cán bộ lãnh đạo, quản lý chưa thể hiện quyết tâm thực hiện quy định nêu gương và phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đơn vị; đồng thời, còn tình trạng xem nhẹ công tác quản lý đảng viên, chưa kịp thời nắm bắt diễn biến tư tưởng, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên trong đơn vị. Quy định về trách nhiệm nêu gương

của một số cấp ủy còn chung chung, chưa xuất phát từ vị trí việc làm, chức trách, nhiệm vụ của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên ngày càng khó nhận diện,...

3. Giải pháp nâng cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: “Sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống thì mới dẫn đến tham nhũng, đây mới là cái gốc, cái cơ bản cần phải chống”⁽⁷⁾. Vì vậy, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, trong đó cán bộ lãnh đạo, quản lý phải có trách nhiệm nêu gương. Hiện nay, để nâng cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, cần tập trung thực hiện **một số giải pháp chủ yếu** sau:

Một là, cán bộ lãnh đạo, quản lý phải nhận thức đầy đủ về thẩm quyền trách nhiệm trong thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII và các quy định nêu gương. Việc thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, các cấp ủy đảng về xây dựng Đảng là nghĩa vụ, trách nhiệm của các tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên. Tuy nhiên, để cụ thể hóa và tổ chức thực hiện phù hợp với thực tiễn từng địa phương, cơ quan, đơn vị, cần phải nhận thức đúng về thẩm quyền của các chủ thể có liên quan. Từ quan điểm của Đảng, cán bộ lãnh đạo, quản lý cùng tập thể có thẩm quyền thực hiện trách nhiệm nêu gương trong xây dựng và ban hành các văn bản, lãnh đạo, chỉ đạo phù hợp với thực tiễn địa phương, đơn vị, đồng thời nghiêm túc, kịp thời tổ chức thực hiện, kiểm tra, giám sát và sơ kết, tổng kết, đúc rút kinh nghiệm trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Mỗi cán bộ lãnh đạo, quản lý phải nhận thức đúng việc nâng cao trách nhiệm nêu gương trong thực hiện nghị quyết, chỉ thị của Đảng, các cấp ủy đảng về công tác xây dựng Đảng, trong đó xác định đầy đủ nội dung thực hiện trách nhiệm nêu gương trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và tự phòng, chống suy thoái của bản thân. Nhận thức đúng trách nhiệm trong công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” để có hành động đúng là biện pháp quan trọng để xây dựng tổ chức, cơ quan, đơn vị trong sạch, vững mạnh.

Hai là, xây dựng cơ chế rõ ràng, chặt chẽ về việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Cơ chế là cơ sở chính trị, pháp lý quan trọng để các tổ chức và cá nhân quán triệt và tổ chức thực hiện. Cơ chế càng rõ ràng, chặt chẽ càng thuận lợi trong việc thực hiện hiệu quả, kiểm tra và đánh giá kết quả nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Để xây dựng cơ chế về việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, cần có sự tham gia của nhiều lực lượng, trong đó: (1) Các cấp ủy đảng xây dựng và ban hành văn bản quy định trách nhiệm của cán bộ lãnh đạo, quản lý trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và cơ chế xử lý nếu để xảy ra vi phạm; (2) Ủy ban kiểm tra các cấp xây dựng quy trình kiểm tra, giám sát chặt chẽ việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; (3) Các cấp ủy, tổ chức đảng cần phối hợp để “Nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện chuẩn mực đạo đức cách mạng phù hợp với điều kiện mới và truyền thống văn hóa tốt đẹp

của dân tộc để làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên tự giác tu dưỡng, rèn luyện, tự điều chỉnh hành vi ứng xử trong công việc hằng ngày”⁽⁸⁾.

Ba là, cán bộ lãnh đạo, quản lý phải thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương về giữ vững bản lĩnh, tự giác tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao phẩm chất đạo đức, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Bản lĩnh là yếu tố quan trọng để làm nên tư chất của người cán bộ, dù trong hoàn cảnh nào, khó khăn nào cũng quyết tâm vượt qua. Là những người được ủy quyền, trao quyền, có quyền lực, nếu không giữ vững bản lĩnh, cán bộ lãnh đạo, quản lý dễ bị chi phối, cám dỗ, ngã nghiêng, dao động, sa vào chủ nghĩa cá nhân, suy thoái, biến chất. Vì vậy, để phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, trước hết, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền phải giữ “chí vững”, “tâm trong”, luôn giữ vững bản lĩnh cách mạng.

Mỗi cán bộ, nhất là người đứng đầu, phải “kiên quyết, kiên trì với quyết tâm chính trị cao, nỗ lực lớn”, thực hiện quyết liệt, đồng bộ các giải pháp phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Phải tích cực tu dưỡng, rèn luyện, tạo ra sức đề kháng để “miễn dịch” và tự phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Đại hội lần thứ XIII của Đảng yêu cầu mỗi đảng viên phải “nâng cao ý thức tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng suốt đời, “tự soi”, “tự sửa” và nêu cao danh dự, lòng tự trọng của người đảng viên”⁽⁹⁾.

Bốn là, phát huy vai trò của các tổ chức trong hệ thống chính trị, nhân dân và báo chí tham gia giám sát việc thực hiện trách nhiệm nêu gương trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã chỉ rõ: “Thực hiện có hiệu quả việc giám sát của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ

chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu và cán bộ chủ chốt”⁽¹⁰⁾. Vì vậy, cần mở rộng dân chủ trong hệ thống chính trị và ngoài xã hội để thu nhận ngày càng nhiều đóng góp của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội về giám sát kết quả nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Xây dựng kênh kết nối giữa cấp ủy, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân để tiếp nhận ý kiến đóng góp của nhân dân, như thông qua hộp thư, fanpage, kênh phát thanh, truyền hình,...

Nâng cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu trong giai đoạn hiện nay là nhiệm vụ quan trọng, vừa mang tính cấp bách, vừa thường xuyên, lâu dài, đòi hỏi cần có sự tham gia của cả hệ thống chính trị và nhân dân. Trong đó, cán bộ lãnh đạo, quản lý phải thực hiện tốt bốn phạm, nghĩa vụ, nhiệm vụ nêu gương nhằm phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, hoạt động hiệu quả □

(1), (2), (3), (4), (5) và (6) Tỉnh ủy Bà Rịa - Vũng Tàu, *Báo cáo số 96-BC/TW ngày 10/6/2021 về sơ kết thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 30/10/2016 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*, tr.3, 31, 8-9, 6, phụ lục 3 và phụ lục 5

(7) Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trong cuộc họp Bộ Chính trị cho ý kiến về Đề án “*Sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng*”, <https://noichinh.vn/>, ngày 10/9/2021

(8) (9) và (10) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.2, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.237, 237 và 288